

Mateřská škola Valy, okres Pardubice

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Mateřské školy Valy, okres Pardubice

„Valáček se ve světě neztratí!“

Zpracováno: Mgr. et Bc. Hana Kosejkovou a Bc. Editou Křížovou

Motto: „Dítětem jsme jen jednou a je třeba si to pořádně užít“ (un - known)

Školní vzdělávací program je zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

Č.j.

Projednáno na pedagogické radě dne: 29. 8. 2019

Ředitelka: Mgr. et Bc. Hana Kosejková

Učitelka: Bc. Edita Křížová

Projednáno na provozní poradě: 29. 8. 2019

Kuchařka: Lenka Lebdušková

Školnice: Jana Kysilková

Projednáno se zřizovatelem: Obecní úřad Valy, dne 27. 8. 2019

Obsah

1	Identifikační údaje o škole.....	4
2	Obecná charakteristika školy.....	5
2.1	Historie mateřské školy	5
2.2	Mateřská škola dnes	6
3	Podmínky vzdělávání	7
4	Organizace vzdělávání.....	8
5	Řízení.....	9
5.1	Organizační členění	9
5.2	Personální zajištění.....	9
5.3	Spoluúčast rodičů	10
5.4	Formy vzdělávání	11
6	Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných.....	12
6.1	Podpůrná opatření 1. Stupně.....	13
6.2	Podpůrná opatření 2. – 5. stupně	13
6.3	System péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole	14
6.4	Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními.....	14
6.5	Vzdělávání dětí mimořádně nadaných	14
7	Organizace vzdělávání.....	16
7.1	Přijímání dětí k docházce do MŠ.....	16
7.2	Individuální vzdělávání	16
8	Pravidla pro vnitřní hodnocení dětí a evaluaci školy	18
9	Charakteristika školního vzdělávacího programu	19
10	Vzdělávací obsah.....	22

1 Identifikační údaje o škole

Název: Mateřská škola Valy, okres Pardubice Sídlo: Valy č. 69, 535 01 Přelouč

Zřizovatel školy: Obecní úřad Valy

Právní forma: od 1. 1. 2003 příspěvková organizace

Telefon: 466 959 380

E-mail: ms.valy@seznam.cz

IČO: 709 97 225

Součástí mateřské školy je školní jídelna.

Zaměstnanci mateřské školy:

Ředitelka školy: Mgr. et Bc. Hana Kosejková

Učitelka školy: Bc. Edita Křížová

Kuchařka: Lenka Lebdušková

Školnice: Jana Kysilková

2 Obecná charakteristika školy

Kapacita školy: 25 dětí

Kapacita ŠJ: 30 dětí

Provozní doba školy: 6.15 – 15.45

Počet tříd: 1 heterogenní

2.1 Historie mateřské školy

Mateřská škola ve Valech byla založena v roce 1950. Byla umístěna provizorně v rodinném domě. Později byla přemístěna do obecního domu "pastoušky", kde bydlel ještě nájemník. V kronice školy jsou záznamy od školního roku 1954-1955. K 1. 11. 1962 byla mateřská škola uzavřena, protože její stav nezaručoval bezpečnost dětí. Mateřská škola byla umístěna v provizoriu v Mělicích. 30. 8. 1962 není ještě adaptace školy dokončena, dále zůstává v Mělicích, obědy se dováží ze Základní školy v Klenovce. Pitná voda je v té době závadná, donáší se od sousedů. Až ve školním roce 1970-1971 je konečně voda nezávadná. V roce 1972 bylo zavedeno ústřední vytápění školy. Udržování budovy měl na starost tehdejší Místní národní výbor ve Valech, nyní stávající Obecní úřad ve Valech. Ten se stará nejen o údržbu budovy, ale zajišťuje i různé opravy budovy i interiéru. Také oprava školní zahrady probíhá v kompetenci úřadu. V roce 1991 byly provedeny nátěry oken a dveří. Zavedení plynu a obecního vodovodu bylo provedeno v letech 1997-1998. V této mateřské škole se vystříдалo během let několik ředitelek. Podle zápisu v kronice to byly tyto níže uvedené:

M.Krunelová -1 měsíc

A.Poláková -1 rok

J.Vávrová-Pšeničková - 4 roky

M.Kubíková – 6 let

M.Vejdělková – 11 let

B.Vopatřilová – 24 let

J.Jančulová - od 1. 9. 2001 - 31. 8. 2014

H.Kosejková - od 1. 9. 2014

2.2 Mateřská škola dnes

Mateřská škola leží uprostřed obce, mimo hlavní silnici. V blízkosti mateřské školy je les, který děti často navštěvují, výhodná je i nedaleká rekreační oblast u rybníka Březiňák. Tato oblast už byla po několikrát využita pro realizaci "Pohádkového lesa" akce pro děti s pohádkovými postavami. Samozřejmě je, že díky lesu využíváme nekonečné inspirace přírody při zajímavých vycházkách a expedicích s dětmi během celého roku. Výhodou je i blízkost hřiště, které využíváme také k pohybovým aktivitám a hrám s dětmi.

Na naší školce došlo během let k několika změnám. Pískoviště, které bylo u plotu silnice, se přemístilo za druhou stranu budovy, kde děti neruší projíždějící auta a je větší klid. Vybavení zahrady je také průběžně modernizováno díky zřizovateli. Podařilo se nám vyzískat nový domeček na zahradu, který slouží nejen k uskladnění hraček, ale hlavně jako další „domácnost“ pro děti. Byl zbudován nový herní prvek, stávající se z klouzačky a houpačky. Houpací prvky. Také přístřešek u kuchyně je využíván ke hrám, jsou tu lavičky a stolky. Školní zahrada je bohatě využívána. V roce 2015 se nám podařila výměna podlahové krytiny a výměna nevyhovujícího nábytku za nový a pro děti plně funkční. Léto r. 2016 bylo zasvěceno kuchyním. Nejenže se za pomoci dotace obecního úřadu kompletně vybavila nerez spotřebiči, ale současně se stala moderní plně vyhovující kuchyní pro třetí tisíciletí. Taktéž kuchyň pro děti je zcela nová, a my už se těšíme, jak proměna interiéru bude v následujících letech pokračovat.

Naše mateřská škola má dobré vlakové a autobusové spojení do Přelouče a do Pardubic, takže v rámci výchovně-vzdělávacích akcí využíváme příležitostí k návštěvě těchto měst. Našimi partnery pro spolupráci jsou zejména:

- MŠ ve Veselí
- ZŠ Masarykova, Přelouč
- ZŠ Choltice

3 Podmínky vzdělávání

Věcné podmínky:

- **Životospráva:**

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle příslušných předpisů, je zachována vhodná skladba jídelníčku, jsou dodržovány technologie přípravy pokrmů a nápojů. Je zajištěn dostatečný pitný režim v průběhu celého dne v MŠ, mezi jednotlivými pokrmy, je dětem umožněn přístup k nápojovému zásobníku a jsou dodržovány vhodné časové intervaly. Nenutíme děti do jídla! Děti mají dostatek pohybu uvnitř školy i venku. Jsou respektovány individuální potřeby dětí (odpočinek, klidové aktivity, spánek).

- **Psychosociální podmínky:**

Všichni zaměstnanci školy vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě, bezpečně, všechny děti mají v naší MŠ stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti. Nikdo není znevýhodňován či zvýhodňován. Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých mezí, vyplývajících z řádu chování a norem, které jsou ve škole stanoveny. Péče o děti je podporující, sympatizující, počítáme s aktivní spoluúčastí dítěte při všech činnostech. Pedagogové se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která mu je příjemná, kterou navozují vzájemný vztah důvěry a spolupráce. Postupně vyřazujeme nezdravé soutěžení dětí, převažuje pozitivní hodnocení, pochvaly, podporujeme dítě nebát se, pracovat samostatně, důvěřovat si. V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu.

4 Organizace vzdělávání

Denní režim je plně přizpůsoben potřebám dětí a jejich individuálním možnostem. Pedagogické pracovnice se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Děti nacházejí v mateřské škole potřebný klid, zázemí, jistotu, bezpečí a lásku. Délka adaptačního období je přizpůsobena individuálním potřebám dětí. Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený. Některé činnosti v MŠ jsou organizovány tak, aby byly děti podněcovány k vlastní iniciativě. Mají možnost zúčastnit se společných činností v různě velkých skupinách. Činnosti jsou plánovány tak, aby vycházely s potřeb a zájmu dětí a plně vyhovovaly jejich individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem.

Uspřádání dne: Denní režim

Respektujeme právo dítěte na vlastní spontánní aktivity, využití situací, podnětů a nabídek činností za vzdělávacího programu.

REŽIM DNE:

6.15 – 8.45

- spontánní činnosti s nabídkou

8.45 – 9.00

- řízená činnost (délka řízené činnosti je upravována dle potřeb dětí)

9.00 – 9.30

- dopolední svačina

9.30 – 11.30

- pobyt venku

11.30 – 12.00

- oběd

12.00 – 14.00

- psychohygienu

14.00 – 14.15

- odpolední svačina

14.15 – 15.45

- spontánní činnosti (pobyt na zahradě MŠ, spontánní aktivity s nabídkou)

5 Řízení

➤ Postavení a poslání mateřské školy

- Škola získala právní subjektivitu 1. 1. 2003
- Škola je zařazena do rejstříku škol Krajského úřadu Pardubického kraje
- Předškolní vzdělávání podporuje rozvoj osobnosti dítěte předškolního věku, podílí se na jeho zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji a na osvojení pravidel chování

5.1 Organizační členění

- V čele školy stojí ředitelka, která plní povinnosti v souladu s pracovní náplní ředitelky MŠ.
- Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou vymezeny v organizačním řádu mateřské školy

Řízení školy

Ředitelka řídí ostatní zaměstnance školy, koordinuje práci. Při vedení zaměstnanců se ředitelka snaží vytvářet atmosféru vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení chodu školy, aby některé věci, které jsou v jejich kompetenci, zařídili samostatně. ŠVP vypracovává ředitelka společně s učitelkou. Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem na rozvoji. Ve styku s rodiči jedná jménem školy ředitelka a učitelka. Vzhledem k velikosti školy je možné provádět každodenní rozhovory o výchovně vzdělávacím procesu, o problémech, které se při běžném provozu vyskytují. Závažnější porady se řeší na provozních a pedagogických poradách. Povinnosti a pravomoci každého jsou jasně vymezeny, všichni znají své kompetence, které jsou obsaženy v pracovních náplních. Funguje informační systém mezi pracovníky školy i mezi rodiči a MŠ. Preferujeme osobní komunikaci, informační nástěnky. Jsou stanovena pravidla a plán DVPP. Spolupráce se zřizovatelem je na dobré úrovni. Převládá spíše zájem o materiální podmínky školy. K sepjetí školy a obce přispívají veřejná vystoupení, výstavky, podílíme se na kulturních akcích v obci, apod.. Společně s obcí organizujeme sběr starého papíru. Z peněz financujeme mimořádné akce, nakupujeme pomůcky, zajišťujeme pohoštění, dárky na rozloučenou s předškoláky.

5.2 Personální zajištění

Pracovní tým je již několik let stabilní, který tvoří učitelky (s předepsanou pg. způsobilostí a kvalifikací), školnice a kuchařka. Učitelky se pravidelně účastní dalšího

vzdělávání. Všechny pracovnice se řídí příslušnými pracovními předpisy. Směny jsou stanoveny s ohledem na dodržování bezpečnosti dětí. V případě nutnosti jsou pověřeny spoluúčastí provozní pracovnice. Pro letošní rok nám bude z programu EU /Šablony/ přidělena dotace na školní asistentku jako podpora pro děti, které jsou ohrožené neúspěchem ve školní docházce. Vztahy ve škole jsou přátelské, dochází i k osobním setkáním mimo zařízení, například při kulturních a společenských akcích. Snažíme se o klidné a vstřícné prostředí.

Podle možností a podmínek školy je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek ve třídě, optimálně alespoň v rozsahu dvou a půl hodiny.

Personální obsazení:

Ředitelka:	Mgr. et. Bc. Hana Kosejková
Učitelka:	Bc. Edita Křížová
Kuchařka:	Lenka Lebdušková
Školnice:	Jana Kysilková

5.3 Spoluúčast rodičů

Nejvýznamnějšími partnery jsou rodiče dětí. Spolupráci začínáme již v adaptační době, ale i v dalším průběhu života dítěte v mateřské škole je rodičům umožněno setrvat ve třídě libovolnou dobu /nesmí narušovat program/. Rodiče mají možnost podílet se na dění a programech konaných mateřskou školou. Máme radost z každého nápadu, námětu, pomoci z řad rodičů. Pořádáme společná odpoledne, tyto akce napomáhají k poznávání, společným prožitkům, k získání důvěry, porozumění a respektu. Rodiče mohou denně projednávat drobné připomínky s příslušnou učitelkou. Jsou průběžně informováni o prospívání dětí, o pokrocích a rozvoji i učení. Obě strany se domlouvají na společném postupu, či řešení v zájmu dítěte. I do budoucna chceme v této spolupráci pokračovat a rozvíjet pěkné vztahy. Společné akce tradičně pořádané:

První setkání – seznámení s programem školy, hlavně pro rodiče nových dětí

Výtvarné dílny

Adventní vystoupení – rozsvícení stromečku

Mikuláš – postavy, nadílka

Pohoštění, pečení – rodiče připravují dětem na některé slavnostní příležitosti/Vánoce, rozloučení/

Focení – jednou ročně necháme vyfotit celé rodiny, sourozence, kamarády, dále vánoční focení, které většina rodičů využívá jako dárek

Rozloučení s předškoláky – odpoledne her, soutěží, legrace, do které zapojíme rodiče

Koncerty, divadelní představení v rámci školy, nebo nabídek divadel.

Základy předplavecké výchovy

Výlety

Některé akce vzniknou nápadem během roku, nebo za přispění právě rodičů / exkurze, výlety/.

5.4 Formy vzdělávání

Činnosti spontánní – ranní aktivity, pobyt venku, odpolední aktivity

- *ranní aktivity* – může a nemusí začít ve skupinkách s určitou činností
- *pobyt venku* – pohybové aktivity na zahradě i na vycházce

Činnosti řízené – práce s dětmi ve skupinkách, prožitkové učení

Činnosti relaxační – odpočinek, využití relaxační hudby

Činnosti nadstandardní – grafomotorika, výtvarné činnosti s dětmi a rodiči, plavecký kurz, solná jeskyně, logopedická péče zajištěna externím spec.pedagogem - logopedem

Hlavní činností předškolního dítěte je hra. Využíváme her individuálních- u nejmenších dětí, hry párové, skupinové. Dále jsou využívány hry tvořivé, námětové, dramatizující i konstruktivní. V procesu vzdělávání uplatňujeme metody:

Slovní: návody, vysvětlení, popis, vyprávění, rozhovor, předčítání

Názorné: pozorování, předvádění, pokus, vycházka, situační učení

Činnost, ve které je zastoupeno záměrné učení, probíhá z pravidla v menší skupině. Ve vzdělávacím procesu jsme si vědomy nutnosti individuálního přístupu k dětem, různé náročnosti pro věkové skupiny, proto se 2x v týdnu třída dělí na starší a mladší děti, kde plní úkoly přiměřené věku.

6 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

RVRP PV vychází ve své základní koncepci z respektování individuálních potřeb a možností dítěte. Z toho důvodu je RVP PV základním východiskem i pro přípravu vzdělávacích programů pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Dítětem se spec.vzděl. potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory / PLPP/. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

Stanovené rámcové cíle i očekávané výstupy ŠVP jsou pro všechny děti společné. Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními má pedagog na zřeteli, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami pedagog zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření.

Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nejen volba vhodných /potřebám dětí odpovídající/ vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, ale i uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Rozvoj osobnosti dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitel úzce s rodiči a dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení.

6.1 Podpůrná opatření 1. Stupně

- Má-li dítě obtíže při vzdělávání, škola zpracuje plán pedagogické podpory dítěte, který zahrnuje mj. popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka a podpůrná opatření prvního stupně, plán pedagog. podpory (PLPP) bude vyhodnocen nejpozději po třech měsících. Podkladem pro zpracování PLPP je ŠVP.
- Nebude-li poskytování podpůrných opatření prvního stupně postačující, doporučí škola vyšetření dítěte ve školském poradenském zařízení. Zprávu z vyšetření obdrží zákonní zástupci dítěte, škola dostane doporučení, na jehož základě sestaví individuálně vzdělávací plán (IVP), který obsahuje mj. podpůrná opatření druhého až pátého stupně /dle doporučení školského zařízení/.
- Nejsou-li podpůrná opatření dostačující, školské poradenské zařízení vydá doporučení stanovující jiná podpůrná opatření, případně stejná podpůrná opatření vyššího stupně.

Pravidla a průběh tvorby a realizace vyhodnocování PLPP

- Děti mají svá portfolia, učitelky vedou pedagogickou diagnostiku
- Učitelky si předávají zprávu o třídě a odchylkách ve vývoji dítěte
- Na základě toho vypracovávají PLPP, v němž popisují obtíže, stanoví cíle podpory a vyhodnocování. S tímto dokumentem jsou rodiče seznámeni
- Učitelky pravidelně PLPP vyhodnocují
- V případě zlepšení se od PLPP ustupuje, v případě vyššího stupně podpory dítěte se domlouvá další postup.
- Škola doporučí vyšetření u odborníků

Návrhy na další úpravu podmínek

Konzultační schůzky s rodiči.

Spolupráce se spec. pedagogem

6.2 Podpůrná opatření 2. – 5. stupně

Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpůrných opatření školu a školskými zařízeními stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními druhého stupně je podkladem pro zpracování individuálního vzdělávacího plánu /IVP/ doporučení ŠPZ. V tomto plánu se vzdělávací obsah upraví tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi

dětí a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima. Úpravy obsahu a realizace vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpůrných opatření jsou předmětem metodické podpory. Pedagogickým pracovníkům je zajištěna metodická podpora formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

6.3 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole

Tvorba, realizace a vyhodnocování IVP u těchto dětí je prováděna na základě pokynů ředitelky školy ve spolupráci s pedagogy, popř. jinými odborníky.

6.4 Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání těchto dětí škola umožní:

- Uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky.
- Stanovená podpůrná opatření při vzdělávání dětí
- Při vzdělávání dítěte, které nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost
- Při vzdělávání dítěte, které při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám
- Spolupráce se zákonným zástupcem dítěte, ŠPZ a odbornými pracovníky v případě potřeby spolupráce s odborníky mimo oblast školství /zejména při tvorbě IVP /

Pokud zákonný zástupce dítěte přes opakované upozornění a vysvětlení důsledků nenavštíví ŠPZ za účelem nastavení podpůrných opatření ve vzdělávání dítěte a způsobil tak dítěti obtíže při vzdělávání /protože škola sama dostatečně podpůrná opatření vytvořit nemůže/, může se škola obrátit na zástupce orgánu veřejné moci /OSPOD/ a v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí požádat o součinnost.

6.5 Vzdělávání dětí mimořádně nadaných

Škola prostřednictvím kvalitní pedagogické diagnostiky vyhledává mimořádně nadané děti a formou integrovaného vzdělávání a individualizované výuky podporuje rozvoj talentu.

Návrhy na další úpravu podmínek

- Předkládáním vyššího stupně složitosti nabízených činností
- Využívání vhodných didaktických pomůcek, materiálů
- Volba vhodných metod, forem výuky
- Individuálním přístupem
- Nabízenými specifickými činnostmi
- Konzultace s rodiči doporučení s odborníky

7 Organizace vzdělávání

Do mateřské školy přijímáme z pravidla děti od 3 let věku na základě písemné žádosti rodičů. Jsme jednotřídní škola, děti k nám dojíždějí z několika okolních vesnic. Vzdělávání je u nás založeno na práci pro děti s blízkými, srozumitelnými celky. Využíváme běžných životních situací a nahodile vzniklých okolností. Snažíme se pracovat ve skupinkách, prožitkovým učením. Vycházíme z třídního plánu.

Charakteristika třídy

Jsme jednotřídní mateřská škola. Pro tento školní rok je zapsáno 24 dětí ve věku od tří do sedmi let.

Činnosti, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelek

Ve třídě s počtem 24, je podle možností a podmínek zajištěno překrývání učitelek, alespoň v rozsahu dvou a půl hodiny.

7.1 Přijímání dětí k docházce do MŠ

Termín pro podání žádosti k předškolnímu vzdělávání stanoví ředitelka po dohodě se zřizovatelem v období od 2. – 16. května. O termínu je veřejnost informována – informační leták, webové stránky.

Ředitelka rozhodne do 30 dnů ode dne přijetí žádosti o přijetí či nepřijetí dítěte. Přijímány jsou děti zpravidla od 3 do 6 let. Přednostně jsou přijímány děti, které začátkem školního roku dosáhnou nejméně třetího roku dítěte, s trvalým bydlištěm v Obci Valy. Dále jsou děti přijímány podle kritérií, která si ředitelka stanovila a zákonné zástupce s nimi seznámila. Podmínkou přijetí je doložení potvrzení lékaře, že se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, má doklad, že je proti nákaze imunní. Toto se nevztahuje na děti, které mají předškolní vzdělávání povinné.

7.2 Individuální vzdělávání

Povinné vzdělávání dítěte lze plnit i formou individ. vzdělávání. Oznámení o IV musí obsahovat: jméno, příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu, období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno, důvody pro IV. Ředitelka doporučí zákonnému zástupci oblasti, ve kterých má být dítě vzděláváno (dle ŠVP). Úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech bývá ověřen v termínu po dohodě s rodiči, nejdéle však v půli prosince. Ověřování bude probíhat formou rozhovoru s dítětem, hrou i nahlédnutím do

portfolia dítěte /výtvarná a grafomotorická cvičení/. Pokud zákonný zástupce nezajistí účast na ověřování a to ani v náhradním termínu, ukončí ředitelka dítěti individuální vzdělávání.

8 Pravidla pro vnitřní hodnocení dětí a evaluaci školy

Evaluční činnost školy má být přehledem o tom, jak škola dokáže pracovat se zpětnou vazbou. Zaměřena je především na:

- Přehledy činností, které probíhají na úrovni školy – provádí ředitelka, sleduje, vyhodnocuje podmínky a to jednak materiální, bezpečnostní, organizační, ale především pedagogické, hygienické, formy práce, dodržování stanovených zásad. Školní evaluace probíhá slovním hodnocením

- Přehledy činnosti na úrovni třídy – denní zápis do třídní knihy, běžné pozorování, příležitostné i pravidelné rozhovory /kolegyně, rodiče, děti /, evaluace tématu – zda byli dotčeni všechny cíle, s kterými cíli budeme pracovat dále v dalších tématech, zpravidla 1x týdně zhodnocení po ukončení bloku.

Naším cílem sledovat a vyhodnocovat:

- jak byla u dětí rozvíjena osobnost a schopnost k učení

- s jakou morální hodnotou se děti seznámily

- jak byly děti tématy zaujaty

- co se naučily

- Přehledy sledování a hodnocení výsledků vzdělávání dětí – učitelky sledují rozvoj a osobní vzdělávací pokroky u každého dítěte zvláště a důležité informace dokumentují, vyhodnocují a tím mu zajistí odpovídající podporu v rozvoji. Záznamy 2x ročně, průběžně postřehy, úspěchy, radosti i starosti dětí. Tyto záznamy jsou zcela důvěrné a přístupné pouze učitelkám a rodičům /přehled o rozvoji dítěte - diagnostické listy, portfolio dítěte – grafické listy, výkresy/.

- Struktura evaluace integrovaných tematických celků

Hodnocení probíhá denně, hodnotí obě učitelky, své poznatky o dětech si spolu vzájemně předávají, ale také děti např. v rámci sebereflexe. Probíhá hodnocení:

Hodnocení podmínek / pomůcky, organizace, dostatek času/

Hodnocení procesů - čím toho bylo dosaženo /nabídka, motivace, klima, spolupráce/

Pokroky dětí - co se naučily, s jakou hodnotou se setkaly, které postoje a projevy samostatnosti byly podporovány

Hodnocení cílů – do jaké míry byly naplněny cíle, k čemu je třeba se vrátit

9 Charakteristika školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program je ucelený systém předškolní výchovy, na kterém pracujeme a dotváříme jeho aktuální podobu. Jsme jednotřídní mateřská škola. Specifikum naší mateřské školy je v tom, že jsme na vesnici, blízko přírodě. Právě příroda nám dává nepřeberné množství aktivit a příležitostí experimentovat, možnost přímého pozorování a úzký kontakt se změnami v přírodě během celého roku. Proto chceme v našem programu připomínat, zdůrazňovat a oživovat lidové tradiční zvyky, sepětí člověka s přírodou, abychom v dětech udržovali pocit sounáležitosti s místem, kde se narodily a žijí. Prioritou našeho programu je pohyb, jako základní potřeba předškolního dítěte. Jsme přesvědčené, že v současné době je třeba u dětí rozvíjet lásku k pohybu. Proto se snažíme klást základy všem sportovním aktivitám / přirozený pohyb venku, běhání, zdolávání nerovností terénu, bobování, plavání, míčovým i jiným pohyb. hrám.

ŠVP respektuje hlavní cíle předškolního vzdělávání

Hlavní cíle programu:

1. Povzbuzovat děti v dalším rozvoji poznávání a učení
2. Zlepšovat tělesnou zdatnost, pohybovou kulturu
3. Spolupracovat s rodinou
4. Využívat výhodnou polohu MŠ /louky, les, potok, řeka/ k pozorování přírody /ochrana životního prostředí/

Cílem je naplňování těchto kompetencí:

Kompetence k učení

- seznamujeme děti hravou formou s poznatky z okolního světa, přírody, kultury, techniky, a učíme je orientovat se v prostředí, ve kterém žijí
- vedeme je k zdravému životnímu stylu, dostatku pohybu, zdravé stravě a psychické pohodě
- podporujeme u dětí tvořivost, experimentování
- rozvíjíme spontánní i vědomé učení, vedeme děti k dokončení práce, k soustředění, k respektování pravidel a pokynů
- děti motivujeme pochvalou a učíme je hodnotit sami sebe

Kompetence k řešení problému

- učíme děti řešit problémy, na které stačí, náročnější s pomocí dospělého
- upevňujeme matematické dovednosti a početní představy
- děti vedeme k tomu, že problém se musí řešit
- děti chválíme, chybovat je lidské

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme u dětí komunikační dovednosti hovořit ve větách, porozumět slyšenému,
- děti se učí vyjadřovat v oblasti řečové, hudební, výtvarné dramatické
- děti se učí komunikovat s vrstevníky i s dospělými
- u dětí rozšiřujeme předčtenářskou dovednost a rozšiřujeme slovní zásobu
- vedeme děti ke kladnému vztahu ke knihám, učíme je využívat získané informace z knih, encyklopedií

Kompetence sociální a personální

- děti vedeme k samostatnosti, umění vyjádřit svůj názor a nést za své jednání zodpovědnost
- u dětí posilujeme kladný vztah k vrstevníkům, učíme je ohleduplnosti k druhým, neubližovat si, pomáhat slabším
- děti se podílí na společných pravidlech a dohodnutá pravidla dodržují
- děti vedeme k tomu, chovat se obezřetně v neznámých situacích a umět říci ne, když se mu něco nelíbí
- učíme děti řešit konflikt dohodou, bránit se násilím jiného dítěte, netolerovat ponižování, agresivitu a ubližování

Kompetence činnostní a občanské

- u dětí posilujeme smysl pro povinnost a odpovědnost
- odpovídat za své chování a jednání
- podporujeme zájem dětí o okolní dění, pracovitost, podnikavost, snažíme se minimalizovat pohodlnost, lenost, lhostejnost, nevšímavost
- učíme se dbát o zdraví a bezpečí svoje i kamarádů

Vzdělávání je důsledně zaměřeno na individuální potřeby a možnosti dětí. Využíváme zejména prožitkové učení hrou. Podporujeme dětskou zvědavost. Většina aktivit probíhá formou hry. Uplatňujeme situační učení /dětem srozumitelné. Uplatňujeme aktivity spontánní

a řízené, vzájemně provázané a vyvážené. Vhodnou formou je didakticky zacílená činnost, která je motivovaná, činnosti probíhají v menších skupinách popřípadě individuálně. Celoroční témata vystihují hlavní záměry vzdělávací práce mateřské školy. Dále jsou zpracovány do dílčích projektů. Nezbytnou součástí práce s projektem je tvořivá improvizace, pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci, denní nabídka zajímavého programu. Chceme nacházet nové postupy a formy práce, Zdůrazňujeme především citové zaujetí a přímý styk dítěte s prostředím, zejména přírodou. Důraz klademe na spolupráci s rodiči, důvěru, příjemné klima.

10 Vzdělávací obsah

Dílčí projekty:

- **Hrajeme si s ICT technikou**

- umíme dotykově ovládat
- umíme používat myš
- dodržujeme pravidla

- **Grafomotorika**

Cílem je spokojené dítě, které má radost z malování a psaní, a které se samostatně rozvíjí, grafické schopnosti se stávají základem pro získání dovedností jako je psaní a čtení.

Koncepce: cvičení, která jsou potřebná při nácviku psaní, ale také působí na celkový vývoj dětí.

Jak pomáháme k rozvoji grafomotorických dovedností?

Dostatek příležitostí ke kreslení – volně dostupné tužky, pastelky, papíry. Dítě v kreslení povzbuzovat, oceňovat i dílčí úspěchy, obzvláště u dětí, u kterých se grafomotorické dovednosti nerozvíjí jako u vrstevníků. U dětí, které mají sníženou koordinaci pohybu, se zaměřujeme na hrubou motoriku. Rozvíjení jemné koordinace ruky napomáhají činnosti zaměřené na zvýšené obratnosti jemné motoriky. Důležitý je dostatek příležitostí k volnému pohybu.

Činnosti rozvíjející jemnou motoriku:

- *Rukodělné činnosti:* navlékání korálků, knoflíků, plodů, modelování – hmota se mačká, uždibuje, slepuje, válí, malování prstovými barvami, temperovými a vodovými barvami, obtiskování razítek, mačkání papíru, stříhání a vytrhávání papíru, lepení a skládání papíru.
- *Úkony spojené se sebeobsluhou:* zapínání knoflíků, zipů, navlékání ponožek, oblékání sebe sama nebo panenek.
- *Stavebnice, společenské hry:* práce s různorodými stavebnicemi – je vhodné se vzrůstající koordinací pohybů vyhledávat stavebnice s menšími dílky, skládání kostek, skládání mozaik a společenské hry.
- *Pomoc při každodenních činnostech:* hnětení těsta, vykrajování, míchání, krájení, přesypávání, zamykání, odemykání, rozsvícení světel, listování v knize po jednotlivých listech, motání klubíček vlny, práce s nářadím.

Dětem od pěti let zařazujeme pravidelná, systematická grafomotorická cvičení. Zpočátku kreslíme vestoje na papír tabuli. Na velký papír kreslíme i v kleče na zemi. Tyto polohy umožňují uvolnění ruky od ramenního kloubu přes loket, zápěstí i záprstí. Používáme různé pracovní listy, trojhranné pastelky a tužky. Důležité je držení psacího náčiní. Na správný úchop je dobré dbát od počátku, kdy dítě začíná kreslit. V tomto spolupracujeme s rodiči, aby působení na dítě bylo jednotné, snažíme se d. zafixovat špetkový úchop.

Zásady při práci:

Všechny činnosti by dítě mělo chápat jako hru

Dítě vedeme k soustředěné práci

Úkoly nezadáme dlouhé, raději méně a častěji

Dopřejeme dítěti na zvládnutí tolik času, kolik potřebuje.

- **Prevence poruch řeči:**

Do programu začleňujeme tyto aktivity:

dechová cvičení, cvičení polohování a hybnosti jazyka, cvičení mimických svalů, cvičení na uvolňování mluvidel. Tyto jazykové chvílky realizují obě učitelky během dne. Dále naše škola zajišťuje logopedickou péči - do naší školy dojíždí spec.pedagog - logoped - Mgr. Winklerová.

- **Předplavecký výcvik:**

Ve spolupráci s Plaveckou školou Plaváček Přelouč

Tyto doplňkové programy nijak nenarušují hlavní vzdělávací nabídku, ale smysluplně a účelně ji doplňují.

Valáček se ve světě neztratí!

Snažíme se, aby vše co se dotýká dětí, mělo přirozený průběh, náš ŠVP jsme pojali v souladu s přírodou, společenskými potřebami a poznatky, které přináší život. Tematický celek, časový plán a řazení celků není striktně stanoven, vše jde dle aktuální potřeby, situace volně měnit. Závisí na okolnostech, zájmu dětí, aktuálním dění v mateřské škole.

Integrované bloky:

- 1. Zajímám se o vše nové**
- 2. Pečuji o své zdraví**
- 3. Chci mít rád a nejen sebe**
- 4. Rád slavím každý den**
- 5. I já jsem součástí přírody**

1. Zajímám se o vše nové

Charakteristika:

Během školního roku a pobytu ve škole se děti více poznávají, sbližují s ostatními kamarády, navzájem se seznamují prostřednictvím různých her a činností. Vytvářejí si pravidla společenského soužití, kulturních a zdvořilostních návyků, a přirozeným způsobem se seznámit s prostředím školy a vesnice. Cílem je získat konkrétnější povědomí o širším přírodním, kulturním a technickém prostředí. Na základě přímého a nepřímého pozorování se děti seznamují konkrétněji s živou a neživou přírodou, českou společností, s českým jazykem, se zvyky, tradicemi, kulturními památkami. Dále se seznámí významem lidské práce, získají povědomí o společenství lidí jiných národností

Cíle: Dítě a jeho tělo

- Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví
- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností
- Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální

- Rozvoj tvořivosti /tvořivé myšlení, řešení problémů/
- Posilování přirozených poznávacích citů
- Vytváření základů pro práci s informacemi
- Rozvoj citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

Dítě a jeho psychika

- Rozvoj komunikativních dovedností
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností

Dítě a ten druhý

- Seznámení s pravidly chování ve vztahu k druhému
- Rozvoj kooperativních dovedností

Dítě a společnost

- Rozvoj schopností žít ve společnosti ostatních lidí / spolupracovat, spolupodílet se/ přináležet k tomuto společenství, vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství
- Vytvářet povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- Seznamovat se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Dítě a svět

- Seznamovat s místem a prostředím kde dítě žije
- Vytvářet elementární povědomí o širším přírodním a kulturním, technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností
- Vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Dítě a jeho tělo - očekávané výstupy:

- zachovávat správné držení těla

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Dítě a jeho psychika - očekávané výstupy:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách

- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace- očekávané výstupy:

- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí

- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

Sebepojetí, city, vůle - očekávané výstupy:

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování - vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- zorganizovat hru
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí

- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Dítě a ten druhý - očekávané výstupy

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost - očekávané výstupy:

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Dítě a svět - očekávané výstupy:

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Navrhované činnosti:

- Hudebně pohybové hry
- Rozhovory, diskuze, vyprávění
- Zpěv a recitace
- Grafomotorická cvičení
- Třídění, porovnávání
- Prohlížení knih k tématu
- Vyjádřit hudbu pohybem – improvizace
- Vycházky do lesa, na louky, k řece
- Koláže, práce s barvou, lepení, vystřihování
- Zdolávání překážek v terénu i ve třídě
- Nácvičení básní i písní
- Poslech čtených i vyprávěných pohádek a příběhů

2. Pečuji o své zdraví

Charakteristika:

Cílem je naučit děti základním hygienickým návykům, Přiblížit zdraví, životní styl a naučit ochraně zdraví. Děti se seznámí s nebezpečím návykových látek, se kterými se mohou setkat doma i v okolí. Dozví se o nebezpečích, které mohou poškodit jejich zdraví nebo zdraví jiných lidí /kontakt se zvířaty, požár, povodeň apod./ Seznámit děti s některými druhy úrazů a nemocí, s jejich ošetřením /hygiena, zdravá výživa, prevence úrazů, prevence návykových látek, manipulace s nebezpečnými věcmi, nemoci, bylinky, čaje, kde hledat pomoc/. Dále také děti seznámit s lidským tělem. Pojmenovat jeho části, získat povědomí o umístění vnitřních orgánů a jejich funkce, a v neposlední řadě děti seznámit se všemi smysly člověka.

Cíle: Dítě a tělo

- Uvědomění si vlastního těla
- Rozvoj a užívání všech smyslů
- Rozvoj fyzické psychické zdatnosti
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- Osvojení si a poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

- Rozvoj řečových schopností
- Rozvoj komunikativních dovedností / verbální, neverbální /
- Rozvoj zpřesňování smyslového vnímání
- Osvojení si poznatků o znakových systémech a jejich funkci
- Vytváření základů pro práci s informacemi
- Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity získané dojmy a prožitky vyjádřit
-

Dítě a ten druhý

- Seznamovat s pravidly chování ve vztahu k druhému
- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností
- Rozvoj kooperativních dovedností
- Ochrana osobního soukromí a bezpečí

Dítě a společnost

- Vytváření základů aktivních postojů k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- Vytvářet povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Dítě a svět

- Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- Vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti s lidmi, společenství

Dítě a jeho tělo - očekávané výstupy:

- zachovávat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)

- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Dítě a jeho psychika - očekávané výstupy:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech

- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace - očekávané výstupy:

- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným

Sebepojetí, city, vůle - očekávané výstupy:

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)

- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

Dítě a ten druhý - očekávané výstupy:

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.

- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost - očekávané výstupy:

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či

agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

Dítě a svět - očekávané výstupy:

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)

- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Navrhované činnosti:

- Četba, příběhů s poučením

- Spontánní hra, experimenty modelové situace
- Námětové hry „na doktora“, „na nemocné“
- Smyslové a psychomotorické hry
- Koláže
- Hudební a pohybové hry a činnosti
- Zdravotně zaměřené činnosti
- Dramatické pokusy se sněhem, rampouchem a ledem
- Encyklopedie, knihy
- Pokusy

3. Chci mít rád a nejen sebe

Charakteristika:

Cílem je v dětech probudit zájem o poznání sebe sama, své identity a rodinných vztahů. Vědět jaké je jeho jméno, příjmení, jména rodičů, sourozenců. Zaměření se na city a emoce, sociální role v rodině i ve společnosti. Dalším cílem je úspěšná komunikace při navazování vztahů s druhými. Zaměřuje se také na vztahy ve skupině, jak spolupracovat, řešit problémy. Vést děti k různorodosti lidské populace, má antirasistický podtext. Děti poznávají jak rozlišit a tolerovat odlišné lidi. /postižení, zdravotně znevýhodnění, ale i sociálně a fyzicky slabší nebo odmítání skupinou, k národnostním menšinám a cizincům/.

Cíle: Dítě a jeho tělo

- Osvojení si přiměřených praktických dovedností
- Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

Dítě a jeho psychika

- Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy verbální i neverbální / výtvarné, hudební, pohybové, dramatické /
- Posilování přirozených poznávacích citů / zvědavosti, zájmu, radosti /
- Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet a city plně prožívat
- Rozvoj mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Dítě a ten druhý

- Seznamovat s pravidly chování vztahu k druhým lidem
- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

Dítě a společnost

- Vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- Seznamovat se světem lidí, kultury a umění

Dítě a svět

- Poznávání jiných kultur

- Seznamovat s místem a prostředím ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Dítě a jeho tělo - očekávané výstupy:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
 - zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
 - zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
 - mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
 - zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Dítě a jeho psychika - očekávané výstupy:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat

- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- sledovat očima zleva doprava
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace - očekávané výstupy:

- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

Sebepojetí, city, vůle - očekávané výstupy:

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech

- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznání
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- zorganizovat hru
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Dítě a ten druhý - očekávané výstupy:

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost - očekávané výstupy:

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému

programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Dítě a svět - očekávané výstupy:

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

Navrhované činnosti:

- Komentování zážitků a aktivit
- Besídka pro maminky
- Výstavky fotografií rodiny
- Námětové hry „na maminky“, „na rodinu“
- Činnosti zasvěcující do časových pojmů, běžným proměnám, přibližující časové i logické posloupnosti
- Dramatické činnosti
- Prohlížení encyklopedií
- Společné hry s dětmi z MŠ Veselí
- Společná odpoledne s rodiči ve škole

4.Rád slavím každý den

Charakteristika:

Cílem je kulturní a sociální, rozvoj dítěte. Zaměřuje se na kulturní a vzdělávací akce v místě školy a ve škole, oslavy svátků a narozenin, apod. Děti se učí jak udělat radost druhým svou vlastní aktivitou, jak vést aktivní společenský život a jeho přínos pro ně i druhé. /besídky, sváteční dny, akce v místě MŠ apod./ Dalším cílem je předávání a rozvoj základního povědomí o nejznámějších českých zvycích, tradicích a svátcích naší země. Děti se aktivně podílí na přípravě oslav, seznamují se s historií tradic

Cíle: Dítě a jeho tělo

- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky, ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- Rozvoj fyzické psychické zdatnosti
- Osvojení si věku přiměřených schopností

Dítě a jeho psychika

- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností i produktivních / výslovnost, mluvní projev, vyjadřování /
- Rozvoj komunikativních dovedností / verbálních i neverbálních/ kultivovaného projevu
- Rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka a další formy sdělení / výtvarné, hudební, pohybové, dramatické /
- Rozvoj tvořivosti
- Posilování přirozených poznávacích citů / zvědavost, zájem, radost /
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocíť získané dojmy a prožitky vyjádřit
- Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- Získání schopností záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- Osvojení si elementárních poznatků schopností a dovedností důležitých pro uvažování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem, rodině a dětské skupině

- Vytváření prosociálních postojů /rozvoj soc. citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti/
- Rozvoj kooperativních schopností
- Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích k druhým dětem i dospělým

Dítě a společnost

- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí / spolupracovat, podílet se / přináležet k tomuto společenství
- Vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- Seznamovat se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- Vytváření základů aktivních ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- Rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- Seznamovat s místem a prostředím vytváření pozitivního vztahu k němu
- Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Dítě a jeho tělo - očekávané výstupy:

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)

- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými

Dítě a jeho psychika- očekávané výstupy:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- utvořit jednoduchý rým
- sledovat očima zleva doprava
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace - očekávané výstupy:

- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje

- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

Sebepojetí, city, vůle - očekávané výstupy:

- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Dítě a ten druhý - očekávané výstupy:

- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.

Dítě a společnost - očekávané výstupy:

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Dítě a svět - očekávané výstupy:

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Navrhované činnosti:

- Oslavy svátků, tradic
- Oslavy svátků a narozenin dětí
- Hry a modelové situace
- Četba, vyprávění, poslech
- Dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry
- Přípravy a realizace zábav a slavností
- Výlety po okolí
- Společná odpoledne s rodiči v MŠ – výtvarné dílny

5.1 Já jsem součástí přírody

Charakteristika:

Cílem je rozvoj základních poznatků o přírodě živé i neživé, o planetě Zemi. Vedení dětí k pochopení, že svět kolem nich má svůj řád a že se v něm vše vyvíjí a proměňuje, že příroda může existovat bez člověka, ale člověk bez přírody nikdy. Budeme využívat pobytů venku k přímému pozorování přírody, ptáků a živočichů. Cílem je pravidelně a průběžně sledovat změny související se střídáním čtyř ročních dob a počasí.

Cíle: Dítě a jeho tělo

- Rozvoj užívání všech smyslů
- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody, rozvoj pohybových schopností

Dítě a jeho psychika

- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností
- Rozvoj zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému
- Rozvoj paměti a pozornosti, představivosti a fantazie
- Rozvoj tvořivosti
- Posilování přirozených poznávacích citů / zvědavost, objevování /
- Vytváření pozitivního vztahu k učení
- Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci
- Vytváření základů pro práci s informacemi
- Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- Získání schopností záměrně řídit svoje chování a ovlivňování vlastní situace

Dítě a jeho tělo

- Rozvoj kooperativních dovedností
- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností

Dítě a společnost

- Vytváření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách
- Vytváření základů aktivních postojů ke světu, k životu

- Rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- Vytváření povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí o jejich rozmanitosti a neustálých proměnách
- Vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi a planetou

Zemi

Dítě a jeho tělo - očekávané výstupy:

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

Dítě a jeho psychika - očekávané výstupy:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)

- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace - oekávané výstupy:

- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným

- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

Sebepojetí, city a vůle - očekávané výstupy:

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- zorganizovat hru
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním

Dítě a ten druhý - očekávané výstupy:

- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.

- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

Dítě a společnost - očekávané výstupy:

- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Dítě a svět - očekávané výstupy:

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)

- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Navrhované činnosti:

- Přirozené poznávání přírody živé i neživé v našem okolí
- Výlet
- Prohlížení knížek, časopisů, encyklopedií, filmy, pohádky
- Prohlídka krmelce v různých obdobích

- Činnosti přispívající k péči o živou přírodu
- Chovatelské činnosti
- Spontánní hra, hra se zvířátky
- Grafomotorika
- Námětové a pohybové hry

„Školní vzdělávací program není dogmatem, ale otevřeným materiálem, který se budeme snažit zdokonalovat k dalšímu rozvoji práce.“ (kolektiv MŠ Valy)

ŠVP byl vypracován na základě:

Školský zákon

RVP pro předškolní vzdělávání

Odborné články

Námětové materiály